

Nr 66.

Av herr **Sandler** och herr **Olsson, Oscar**, om anslag till godtemplarordens och arbetarnas bildningsförbunds verksamhet.

För godtemplarordens studieverksamhet och arbetarnes bildningsförbund ingåvos i augusti 1920 till Konungen skrivelser om organisationsbidrag för deras folkbildningsarbete, den förstnämnda organisationen med anhållan om 20,000 kronor, den senare med anhållan om 23,750 kronor. Båda skrivelserna remitterades till skolöverstyrelsen, som för vardera av organisationerna tillstyrkt ett organisationsanslag på 12,000 kronor. Skolöverstyrelsens tillstyrkan med anledning av arbetarnes bildningsförbunds skrivelse — förslag om 12,000 kronor på tilläggsstat för 1921 och 12,000 kronor på extra stat för 1922 — inkom emellertid till departementet först den 14 januari 1921, vilket omöjliggjorde förslagets framläggande i statsverkspropositionen. Däremot har i statsverkspropositionen punkt 228 i åttonde huvudtiteln Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i enlighet med skolöverstyrelsens yttrande höja anslaget till godtemplarordens ungdoms- och studieverksamhet med 6,000 kronor från 12,000 kronor till 18,000 kronor, varav de 12,000 kronorna skulle användas till studieverksamheten.

Då Kungl. Maj:t förordat skolöverstyrelsens förslag om 12,000 kronor i anslag till godtemplarorden, torde frånvaron i statsverkspropositionen av förslag av motsvarande anslag till arbetarnes bildningsförbund vara att söka i den omständigheten, att skolöverstyrelsens förslag inkommit så sent till departementet. Men även om på grund härav anledning föreligger till förhoppningen, att Kungl. Maj:t under riksdagens lopp kan komma med förslag till riksdagen i detta ärende, ha vi dock ansett oss böra väcka motion i ärendet.

Vid beräkningen av sina framställningar om anslag, ha båda de nämnda organisationerna utgått från den beräkningsgrund riksdagen anlagt vid beslutet under förra riksdagen om ett anslag på 15,000 kronor åt jord-

brukarnes ungdomsförbund. För sin nedsättning av anslagssumman anför skolöverstyrelsen bl. a. vad godtemplarorden beträffar möjligheten av ett rationellt samarbete med statsunderstödda företag för nykterhetsundervisningen, och vad arbetarnes bildningsförbund beträffar, att jordbrukarnes ungdomsförbund har 2,500 kronor i anslag till sådant ändamål (inköp av böcker), varför arbetarnes bildningsförbund uppbär särskilt statsanslag. Det är sant, att godtemplarordens studieverksamhet — liksom varje annat folkbildningsföretag, även jordbrukarnes ungdomsförbund — kan för sitt arbete få nytta av de anordningar, som vidtagas i fråga om nykterhetsundervisningen, men inte torde det tillskott i möjligheten att använda sig av billiga föreläsningar i nykterhetsfrågan samt en och annan utbildningskurs för några tiotal studieledare i detta ämne, hur välkommen än denna hjälp är, kunna nedbringa organisations- och administrationskostnaderna för någon förenings *allmänna* folkbildningsverksamhet, i synnerhet inte då denna är att räkna till de största och mest omfattande folkbildningsföretagen i landet. Och vad anmärkningen om bokanslaget beträffar, har jordbrukarnes ungdomsförbund samma rättigheter som alla andra folkbiblioteks-företag; att det i detta hänseende erhållit statsunderstöd på gynnsammare villkor än arbetarnes bildningsförbund, som först fick sträva sig fram till fyllande av villkoren, är intet bärande skäl för att i fortsättningen pruta på den sistnämnda organisationens anslagsbegäran.

Avvikelsen från den av fjolårets riksdag tillämpade beräkningsgrunden motiverar skolöverstyrelsen med en hänvisning till att särskilda folkbildnings-sakkunniga tillkallats för utvecklingen och omorganiseringen av det svenska folkbildningsarbetet. Onekligen ligger häri en maning till varsamhet i fråga om höjda anslag, varigenom utredningen på någon punkt kunde föregripas. Givetvis är denna synpunkt att tillämpa även i fråga om anslaget till jordbrukarnes ungdomsförbund.

Med hänsyn till dels nyssberörda synpunkt, dels ock det nuvarande statsfinansiella läget ha vi dock ansett oss icke böra, innan ur utredningen framgått förslag till fasta normer för ifrågavarande statsanslag, ifrågasätta högre organisationsanslag än 15,000 kronor.

På grund av vad vi här ovan anfört hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta:

- 1) att på extra stat för 1922 anvisa till främjande av Sveriges storloges studie- och ungdomsverksamhet ett belopp av 21,000 kronor, varav 15,000 kronor skola användas för studieverksamheten,

- 2) att likaledes å extra stat för 1922 anvisa till främjande av arbetarnes bildningsförbunds verksamhet ett förslagsanslag av högst 15,000 kronor,
- 3) att på tilläggsstat för år 1921 anvisa till främjande av arbetarnes bildningsförbunds verksamhet ett förslagsanslag av högst 15,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1921.

Rickard Sandler.

Oscar Olsson.
